

Forum Norge 1325 er et nettverk bestående av: Afghanistankomiteen i Norge, Care Norge, Caritas Norge, Fellesrådet for Afrika, Flyktninghjelpen, FN-sambandet, FOKUS, HHRI - Health and Human Rights Info, Bestemødre for fred, IKFF, KFUK-KFUM Global, Kirkelig Fredsplattform, Kirkens Nødhjelp, Norsk Folkehjelp, Det Norske Menneskerettighetsfond, Soroptimistene, Women4nonviolence og Norges Røde Kors.

13. november 2017

Til: Utenriksdepartementet, Finansdepartementet, Forsvarsdepartementet, Justisdepartementet, Barne- og likestillingsdepartementet

OM FORUM NORGE 1325

Forum Norge 1325 (etablert i 2004) skal være en pådriver overfor norske myndigheter for en offensiv og forpliktende gjennomføring av FNs sikkerhetsråds resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet.

Forum Norge 1325 har hatt et tett samarbeid med ministere og departementer i utarbeidelsene, gjennomføringene og evalueringene av norske handlingsplaner på 1325, gjennom faste møter og skriftlige innspill. Vi setter pris på denne pågående dialogen og verdsetter myndighetenes støtte til disse konsultasjonene.

Innspill til årsrapport om implementeringen av den norske handlingsplanen for kvinner, fred og sikkerhet 2015-2018

Forumet er fornøyd med at det nå endelig er på plass årlige rapporter om Norges implementering av handlingsplanen. At det i rapporten nå også foreligger klare indikatorer og mål, er positivt. Dette har lenge vært etterspurt av Forumet, og regjeringen (og de ansvarlige i departementene) skal ha ros for å ha fått på plass dette.

Dette gjør det mulig å måle framgangen over tid, øke synligheten av resultatene som er oppnådd, og holde norske myndigheter ansvarlige for sine forpliktelser.

Framdriftsrapporten setter søkelyset på en rekke gode resultater som er oppnådd i 2016, hvor arbeidet med fredsavtalen i Colombia fortjener særlig ros. For de fleste indikatorene er det en økning i måltallene fra 2016 til 2017, noe som viser at regjeringen har satt seg ambisiøse mål.

Forumet verdsetter at rapporten ikke bare omhandler indikatorene, men at den har et eget kapittel som beskriver arbeidet gjort også av andre norske aktører enn regjeringen, noe som bidrar til å synliggjøre helheten av arbeidet som gjøres på feltet. Her oppfordres det til mer samarbeid mellom myndigheter og sivilt samfunn for å få til enda bedre eksempler på oppnådde resultater framover, samt en styrket kvalitativ rapportering ved siden av de kvantitative indikatorene som viser om innsatsen er tilpasset kontekst.

At det også er et eget bilag med oversikt over forskningsrapporter på temaet, er nyttig. Neste år kan man med fordel også legge ved et bilag med oversikt over relevante evalueringer og kvalitative rapporter om arbeidet som er gjort.

Det er fortsatt store muligheter for forbedring av neste års rapport, både når det gjelder aktiviteter og hvordan disse rapporteres på.

Videre hadde det vært nyttig om rapporten hadde et eget kapittel om hvordan implementeringen av handlingsplanen foregår i Norge. Hvordan jobber de forskjellige departementene med å integrere handlingsplanen i sitt arbeid? Og hvilke politiske og praktiske effekter har dette hatt? Dette er informasjon som er etterspurt av mange lands myndigheter, og årlige rapporter gir en mulighet for å identifisere «good practices», og sette fokus på hvilke utfordringer man har med implementeringen – også i land som har kommet så langt med 1325-arbeidet som Norge.

Nedenfor følger Forumets innspill til resultater, nye mål og indikatorer. Vi håper at dette kan brukes i neste års rapport og være nyttig når ny handlingsplan skal utarbeides.

Innspill på indikatorer og resultater

a. Fredsprosesser og forhandlinger

Norge har oppnådd gode resultater på dette feltet i 2016. Forumet håper at norske myndigheters erfaringer fra implementeringen av handlingsplanen fører til at det stilles som krav, og ikke et ønske, at kjønnsperspektivet skal inkluderes i alle fredsprosesser som Norge er en del av.

ANBEFALINGER:

- Fortsatt støtte møteplasser for kvinner i konfliktområder der de kan utveksle erfaringer, organisere seg, og identifisere felles målsetninger for fred og sikkerhet.
- Gi langsiktig støtte, inkludert kjernestøtte, til kvinneorganisasjoner og kvinnelige ledere på grasrotnivå som jobber med kvinner, fred og sikkerhet.
- Synliggjøre kvinneorganisasjoners innsats og rolle i fredsprosesser.

b. Internasjonale operasjoner

Det er positivt at regjeringen har nådd de mål de har satt seg på dette området. Samtidig gir ikke indikatorene på dette området så mye informasjon om hva dette har ført til i praksis.

Særlig for indikator 2b) *Percentage of operations where a gender perspective is included in the operational analysis prior to deployment*, trengs det egne evalueringer for å se om dette har hatt noen effekt. For eksempel viste Cecilie Fleming fra Forsvarets høgskole sin evaluering av norske genderrådgivere i Afghanistan (militære studier 2/14) at et kjønnsperspektiv i den operasjonelle analysen ikke nødvendigvis fører til endring i felt. Forumet håper at noen av midlene satt av til forskning i handlingsplanen også vil ta for seg resultatet av dette arbeidet i fremtiden.

Det har i det siste blitt satt mer fokus på seksuell utnyttelse og overgrep begått av internasjonale fredsbevarende styrker og sivilt FN-personell. Forumet forventer at regjeringen vil arbeide aktivt for å fullt ut implementere anbefalingene fra FNs høynivåpanel for fredsoperasjoner, FNs høynivåmøte om forebygging av seksuell utnyttelse og overgrep begått av personell i FN-tjeneste og anbefalingene fra FNs generalsekretærs rapport om seksuell utnyttelse og overgrep (A/71/818).

ANBEFALINGER

- Utvikle indikatorer på dette området, slik at resultatene i felt blir synlige.
- Økt fokus på, og støtte til, ikke-voldelige militære operasjoner, ledsagning og ubevæpnet sivil beskyttelse i konfliktområder.
- FN har nå begynt å rapportere årlig på antall mottatte anklager om seksuell utnyttelse og overgrep begått av FN-personell og fredsbevarende styrker. En tilsvarende oversikt over anklager om seksuell utnyttelse og overgrep mot norske deltakere i internasjonale operasjoner burde være med i regjeringens årlige rapport fremover.

c. Fredsbygging

I rapporten står det at 36 % av all norsk bistand (og humanitær støtte) til land i krig og konflikt har kvinners rettigheter som hoved- eller delmål. Forumet savner imidlertid en oversikt som skiller mellom hvor mye som går til prosjekter som har dette som delmål, og hvor mange prosjekter som har dette som hovedmål, og en oversikt over hvilke budsjettposter i Utenriksdepartementets statsbudsjett disse kommer fra.

Under Sikkerhetsrådets årlige møte om implementeringen av 1325 i oktober 2015 sa [statssekretær Tone Skogen at 10 % av all norsk støtte til fred og forsoning i norske satsningsland skal gå til kvinner, fred og sikkerhet](#). Selv om dette er lavere enn FNs oppfordring om 15%, er det positivt at det settes klare mål. Men uten et tilsvarende budsjett og regnskap er det vanskelig å etterprøve at dette faktisk blir fulgt opp.

Rapporten viser at Norge ennå ikke når sine mål på følgende område: «*Number of countries in war and conflict with projects supported by the relevant embassies that report an increase in women's political and economic participation*» (s.18). Dette kan skyldes at ikke alle ambassader i satsningsland har opprettet egne lokale handlingsplaner enda. Dette er skuffende gitt at det i veilederen for Utenriktjenestens arbeid med kvinner, fred og sikkerhet står klart at «[Ambassader i] Satsningsland for kvinner, fred og sikkerhet **bør** utarbeide en slik plan» (s.24). Forumet forventer at dette er på plass innen utgangen av handlingsplanen.

Ellers er det positivt at Norge har opprettet et eget fond for å støtte kvinneorganisasjoner i Sør sitt arbeid, med kvinner fred og sikkerhet. Forumet mener også at det er viktig at det satses på forskning i handlingsplanen, at det er satt av et eget budsjett for dette, og at ambisjonene var at dette skulle øke fra 2016 til 2017.

ANBEFALINGER:

- Bare 12 av 63 nasjonale handlingsplaner for 1325 inneholdt et eget budsjett for implementeringen i 2016. Her kan Norge fremstå som et foregangsland ved utviklingen av den neste handlingsplanen.
- Overopplyll FNs oppfordring om at minst 15% av midlene til fred og forsoning i sårbare stater har kvinner og likestilling som hovedmål.
- I tillegg til økonomiske og politiske rettigheter, bør det satses mer på å bekjempe kjønnsdiskriminerende lover, sosiale normer og praksiser som hindrer implementeringen av 1325 og en bærekraftig fred i satsningsland.

d. Norges innsats i humanitære kriser

Det er positivt at myndighetene jobber med rapporteringsrutinene her slik at rapporten kan bli enda mer presis i fremtiden.

ANBEFALINGER:

- I fremtidige rapporter bør det skilles mellom økonomisk støtte gitt til norske organisasjoner og multilaterale organisasjoner, slik at norske prioriteringer blir mer synlige.
- Forumet oppfordrer regjeringen til å styrke sitt internasjonale arbeid for at humanitær assistanse skal ha et bedre kjønnsperspektiv.

e. Seksualisert vold i konflikt

Det kommer fram i rapporten at Norge gjør mye på dette området, selv om indikatorene ikke klarer å kommunisere dette like tydelig. Det er bra at regjeringen signaliserer at de ønsker en økt satsning på dette hos ambassadene i konfliktland.

ANBEFALINGER:

- Videreutvikle indikatoren på dette området.
- Det er fremdeles en ekstrem høy grad av straffefrihet for seksualisert vold i konflikt. Selv om det er viktig å bekjempe dette gjennom rettsvesenet, må det også fokuseres på erstatninger, sannhetskommisjoner, psykososial hjelp og tilgang til seksuelle og reproduktive helsetjenester til overlevende etter vold og voldtekt, og å bekjempe stigma rundt dette.
- Det er fremdeles lite kunnskap om hva slags forebyggende arbeid som fungerer, regjeringen bør fortsette å støtte forskning på dette området.

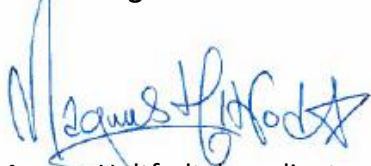
Avslutning

Selv om Norge har hatt handlingsplaner på kvinner, fred og sikkerhet siden 2006, er det fremdeles store utfordringer med tilstrekkelig datainnsamling og å vise til målbare resultater. Forumet håper denne årlige rapporten vil bidra til å systematisere resultater og øke synligheten på det arbeidet som blir gjort.

Vi ser fram til å fortsette samarbeidet – også med å utvikle den nye handlingsplanen fra 2019.

Med vennlig hilsen

Forum Norge 1325

Magnus Holtfodt, koordinator Forum Norge 1325

Kopi til:

Utenriksminister

Finansminister

Forsvarsminister

Justisminister

Barne- og likestillingsminister